11/06/2021

Λόγος στην Ανάληψη του Χριστού – Του Μητροπολίτου Μάνης

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Του Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ’

Ἡ Ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἕνα ὑπερφυσικό γεγονός. Ἡ μαρτυρία τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ γεγονότος βρίσκεται στήν Ἁγία Γραφή.

Συγκεκριμένα, ἡ περιγραφή τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου ἀναφέρεται στό Κατά Λουκᾶν Εὐαγγέλιο καί στίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Τό Εὐαγγέλιο γράφει: «Ἐξήγαγε δέ αὐτούς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν, καί ἐπάρας τάς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. Καί ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτόν αὐτούς διέστη ἀπ’ αὐτῶν καί ἀνεφέρετο εἰς τόν οὐρανόν. Καί αὐτοί προσκυνήσαντες αὐτόν ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ μετά χαρᾶς μεγάλης, καί ἦσαν διά παντός ἐν τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες καί εὐλογοῦντες τόν Θεόν. Ἀμήν» (Λουκ. κδ’, 50-53).

Οἱ Πράξεις περιγράφουν: «Εἶπε δέ (ὁ Κύριος) πρός αὐτούς˙ οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἤ καιρούς οὓς ὁ πατήρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν

ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἰερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, οἳ καὶ εἶπον· ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ᾽ ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου ἐλαιῶνος, ὅ ἔστιν ἐγγὺς Ἰερουσαλήμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν» (Πράξ. α’,7-12).

Ἀπό τούς ἄλλους εὐαγγελιστές, μόνον ὁ Μᾶρκος γράφει ὅτι: «Μετά τό λαλῆσαι αὐτοῖς ἀνελήφθη εἰς τόν οὐρανόν καί ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ» (ιστ’, 19).

Ὡς γεγονός, ἡ Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου, συνέβη πλησίον τῆς Ἰερουσαλήμ, στά περίχωρα τῆς Βηθανίας, στό ὄρος τῶν ἐλαιῶν καί συγκεκριμένα 40 ἡμέρες μετά τήν Ἀνάστασή Του. Ὁ Κύριος ἐμφανιζόταν ἐπί σαράντα ἡμέρες σέ διαφόρους τόπους στούς μαθητές Του, ἀλλά μετά τήν τελευταία ἐμφάνιση καί ὁμιλία Του πρός αὐτούς, τούς παρέλαβεν ἀπό τά Ἱεροσόλυμα καί ὁδήγησε «ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν», ὅπου καί ἀνελήφθη ἐνώπιον τῶν μαθητῶν Του στούς οὐρανούς. Ἔμμεση ἀναφορά τῆς Ἀναλήψεως ἔχουμε βέβαια καί σ’ ἄλλα χωρία τῆς Κ. Διαθήκης, ὅπως τό σπουδαιότερον εἶναι ἐκεῖνο τό ὁποῖο ἀναφέρει τά λόγια τοῦ Κυρίου πρός τήν Μαρία τήν Μαγδαληνή: «Μή μου ἅπτου˙ οὔπω γάρ ἀναβέβηκα πρός τόν Πατέρα μου˙ πορεύου δέ πρός τούς ἀδελφούς μου καί εἰπέ αὐτοῖς˙ ἀναβαίνω πρός τόν Πατέρα μου καί Πατέρα ὑμῶν καί Θεόν μου καί Θεόν ὑμῶν» (Ἰω. κ’,17). Μάλιστα τό ρῆμα «ἀναβαίνω πρός τόν Πατέρα μου» εἶναι στόν ἐνεστῶτα καί δηλώνει ὅτι λίαν προσεχῶς ἔμελλε νά ἀναβεῖ στούς οὐρανούς. Ἐπίσης μνεία τῆς Ἀναλήψεως ἔχουμε στήν Α’ Τιμόθεον Ἐπιστολή τοῦ Ἀπ. Παύλου ὅταν γράφει: «Ἀνελήφθη ἐν δόξῃ» (Α’ Τιμ. γ’,16) καί τοῦ Ἀπ. Πέτρου ὅταν γράφει: «Ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ πορευθείς εἰς οὐρανόν» (Α’ Πέτρ. γ’,22).

Ἡ μεμαρτυρημένη δέ Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου μέ πολλά χωρία τῆς Κ. Διαθήκης ἐπικυρώνεται καί μέ τήν δογματική διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας καί συγκεκριμένα μέ τό ἕβδομο ἄρθρο τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως ὅπου ὁρίζεται: «Καί ἀνελθόντα εἰς τούς οὐρανούς καί καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός».

*

Εἰδικότερα, ἑρμηνεύοντας τίς θεῖες Γραφές, μανθάνουμε ὅτι ἐνῶ ὁ Χριστός δίδασκε καί καθωδηγοῦσε τούς μαθητές Του μέ αἰώνια ρήματα καί διδάγματα καί ἐνῶ ἐκεῖνοι τόν ἔβλεπαν, τόν ἄκουγαν καί τόν παρακολουθοῦσαν, τότε ὁ Κύριος

ἥρεμα ἄρχισε νά ξεχωρίζει τόν ἑαυτόν Του ἀπ’ αὐτούς καί μέ θεία μεγαλοπρέπεια ἄρχισε ν’ ἀνεβαίνει πρός τόν οὐρανό. Αὐτή εἶναι ἡ Ἀνάληψη καί αὐτό τό γεγονός ἑορτάζουμε καί πανηγυρίζουμε καί ψάλλουμε ὑπέροχους ὕμνους. Ἔκθαμβοι, ἀπορημένοι, κατάπληκτοι οἱ μαθητές ἔβλεπαν αὐτήν τήν ἀνάβαση τοῦ θείου Διδασκάλου καί παρακολουθοῦσαν μέ ἱερότατο δέος τό ἄρρητο μεγαλεῖο τῆς ἀνόδου αὐτῆς τοῦ Κυρίου. Καί τότε μία φωτεινή νεφέλη τόν ἔκρυψεν ἀπό τά μάτια τους καί αὐτοί αἰσθάνθηκαν μία μεγάλη χαρά, μία γλυκύτητα στίς ψυχές τους.

Εἶναι χαρακτηριστικό, ὅτι ὁ Χριστός τούς μαθητές Του τούς ἐξήγαγε γιά νά γίνουν αὐτόπτες μάρτυρες τῆς Ἀναλήψεώς Του, καθ’ ὅτι οἱ μαθητές δέν τόν εἶδαν ἀνιστάμενο ἀπό τόν τάφο ἐπειδή ἡ Ἀνάστασή Του θά ἀποδεικνυόταν ἀπό τίς ἐμφανίσεις Του, ἐνῶ γιά τήν Ἀνάληψη δέν θά εἶχαν ἄλλο ἀποδεικτικό τρόπο τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, δηλαδή τῆς ἀνόδου Του στούς οὐρανούς, ἄν δέν ἦσαν παρόντες. Ἔβλεπαν οἱ μαθητές καί οἱ λοιποί, οἱ ὁποῖοι ἦσαν τήν ὥραν ἐκείνη, τήν ἀνάβαση τοῦ Κυρίου στόν οὐρανό καί τήν νεφέλη ὡς βασιλικό ὄχημα, δέν εἶδαν ὅμως γιά πολύ χρονικό διάστημα τόν Κύριον ἀνερχόμενο, ἀλλά καθώς στήν Ἀνάσταση δέν εἶδαν τήν ἀρχή ἀλλά τό τέλος, ἔτσι καί τώρα εἶδαν τήν ἀρχή τῆς Ἀναλήψεως, τό δέ τέλος δέν τό ἔβλεπαν. Ἔπειτα τήν ἀρχή τῆς Ἀναστάσεως ἦταν περιττό νά δοῦν, ἐπειδή ἔβλεπαν κενό τόν τάφο καί τόν ἴδιον μπροστά τους ζῶντα, τήν Ἀνάληψη ὅμως μέχρι τέλους δέν ἔβλεπαν, ἐπειδή οἱ ὀφθαλμοί δέν ἦσαν ἱκανοί νά θεωρήσουν μακρύτερον στό ὕψος. Γι’ αὐτό καί οἱ δύο ἄγγελοι οἱ λαμπροφορεμένοι, «ἐν ἐσθῆτι λευκῇ» τούς εἶπαν: «Ἄνδρες, Γαλιλαίοι, τί ἑστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τόν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθείς ἀφ’ ἡμῶν εἰς τόν οὐρανόν; οὕτως ἐλεύσεται, ὅν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτόν πορευόμενον εἰς τόν οὐρανόν» (Πράξ. α’,11). Μάλιστα τότε, ὁ Κύριος «ἐπάρας τάς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησε αὐτούς». Ἀξίζει νά προσέξουμε ὅτι εἶναι ἐξαιρετικά σπουδαῖο τό σημεῖο αὐτό, καθ’ ὅτι ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου ὡς Ἀρχιερέως εἶναι εὐλογία ἡ ὁποία ἀφορᾶ ὅλους τούς πιστούς, γιατί οἱ μαθητές ἀντιπροσωπεύουν ὅλους μας. Τό κείμενο ἀναφέρει ὅτι: «Καί ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτούς» πού σημαίνει ὅτι ὁ Κύριος τούς εὐλογοῦσε συνεχῶς ἀλλά καί ἐξακολουθεῖ καί τώρα νά μᾶς εὐλογεῖ. Καί δέν ὑπάρχει ἱερότερο γεγονός ἀπό τό νά εὑρισκόμεθα διηνεκῶς ὑπό τήν εὐλογία τοῦ Κυρίου. Ἀκόμη, τό ρῆμα «διέστη ἀπ’ αὐτῶν» σημαίνει ἀπόσταση ὁλοένα καί αὐξανομένη, ἡ ὁποία καταλήγει στήν ἀπομάκρυνση, στήν ἄνοδο στούς οὐρανούς, ὄχι βέβαια σέ φυγή. Καί ἔπρεπε ν’ ἀνέλθει ὁ Χριστός στούς οὐρανούς, γιατί ὅπως ὁ Ἴδιος εἶχε εἰπεῖ, οὔτε ὁ ἄλλος, ὁ Παράκλητος θά μᾶς ἐπέμπετο. «Συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγώ ἀπέλθω», ἔλεγεν ὀλίγες ὧρες πρίν τήν σύλληψή του ἀπό τούς Ἰουδαίους, ἐννοῶν τόν σωματικό χωρισμό, ὁ ὁποῖος θά ἐπήρχετο προσωρινῶς μέν διά τοῦ θανάτου, ὁριστικῶς δέ διά τῆς εἰς οὐρανούς Ἀναλήψεώς Του. Ἄμεση συνέπεια ζωτικωτάτης σημασίας, διά τῆς ὁποίας συνέφερε τούς μαθητές νά ἀναληφθεῖ ὁ Κύριος, ἦταν ἡ κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. «Ἐάν γάρ ἐγώ μή ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρός ὑμᾶς»

(Ἰωάν . ιστ’ 7).

Μέ τήν Ἀνάληψη λοιπόν, ἔχουμε τό τελευταῖο γεγονός τῆς ἐπί γῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου καί τήν ἀρχή τῆς ἀνυψώσεώς Του στή θεία δόξα. Στίς «Πράξεις» χρησιμοποιεῖται μάλιστα ἕνα ἄλλο ρῆμα γιά τό γεγονός τῆς Ἀναλήψεως. Ὑπάρχει τό ρῆμα: «ἐπήρθη». Δηλαδή ὑψώθηκε ἀπό τήν γῆ σιγά – σιγά καί βαθμιαίως εἰσῆλθε στή δόξα Του καί «ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ», ἀκριβῶς διότι ἦταν ἰσότιμος καί σύνθρονος καί ὁμόδοξος μέ τόν Θεόν Πατέρα. Τό σημαντικόν ὅμως εἶναι ὅτι ὡς συνάναρχος Υἱός καί Λόγος τοῦ ἀνάρχου Θεοῦ Πατρός βεβαίως οὐδέποτε ἔπαυσε νά ὑπάρχει ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός. Τώρα ὡστόσο ἀνέρχεται ὡς Θεάνθρωπος, φέροντας ἑνωμένη ἀχωρίστως μετά τῆς θεότητός Του καί τήν θεωθεῖσα ἀνθρωπίνη φύση Του, τήν ὁποία προσέλαβε μέ τήν ἐνανθρώπησή Του. «Ἀνελήφθη ἐν δόξῃ» καί αὐτό τό θριαμβευτικό γεγονός δηλώνει ὅτι ἀνύψωσε ὁ Κύριος καί τήν ἀνθρωπίνη φύση. Καί βέβαια ὁ Ἴδιος μᾶς βεβαίωσε ὅτι ἐκεῖ πλησίον Του θά εἶναι καί οἱ πιστοί χριστιανοί, ὅπως εἶπε στούς μαθητές Του, ὅτι ἀποθνήσκω χάριν ὑμῶν «ἵνα ὅπου εἰμι ἐγώ καί ὑμεῖς ἦτε» (Ἰω. ιδ’,3) ἀλλά καί στήν ἀρχιερατική πρό τῆς θυσίας Του προσευχή παρεκάλεσε τόν Οὐράνιο Πατέρα Του «Πάτερ οὕς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμί ἐγώ κἀκεῖνοι ὦσι μετ’ ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τήν δόξαν τήν ἐμήν ἥν δέδωκάς μοι» (Ἰω. ιζ’,24).

*

Ἔτσι, ἡ ἑορτή τῆς Ἀναλήψεως ὑποδηλώνει ὅτι ἔχουμε προοπτική. Προοπτική θεώσεως. Εἴμεθα καί ἡμεῖς δεκτοί στή θεία δόξα. Οἱ οὐρανοί δέν εἶναι κλειστοί. Ὁ Χριστός μᾶς τούς ἄνοιξε καί μᾶς τίμησε νά ἀπολαύσουμε τίς θεῖες δωρεές τῆς μεγαλωσύνης καί φιλανθρωπίας Του. Ἰδού ὁ πλοῦτος τῆς θείας ἀγάπης! Ἐκεῖ ὅπου μέ τήν Ἀνάληψή Του εἰσῆλθε ὁ Κύριος, ἐκεῖ ὑποδεικνύει καί ἐπιθυμεῖ νά εἰσέλθουμε καί ἡμεῖς, οἱ πιστοί ὅλων τῶν αἰώνων. Καί ἐπειδή ἡ κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Χριστός, βρίσκεται τώρα στήν αἰώνια δόξα, γι’ αὐτό καί ὁ Ἀπ. Παῦλος ἐκφράζεται γιά τήν μέλλουσα δόξα πού ἐπιφυλάσσει ὁ Κύριος στά μέλη τῆς Ἐκκλησίας Του, ὡς νά εἶναι ἀπό τώρα τετελεσμένο γεγονός. Γράφει: «συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις» (Ἐφεσ. β’,6), δηλαδή μᾶς ἔβαλε νά καθίσουμε μαζί του στήν ἐπουράνια δόξα. Ὁ Χριστός, συνεπῶς, μέ τήν Ἀνάληψή Του ἀνύψωσε καί μᾶς πάνω στόν θρόνο τῆς θεότητος. Μᾶς ἀνύψωσε ὄχι τοπικῶς ἀλλά τροπικῶς, πνευματικῶς, τήν ἀνθρώπινη φύση, μᾶς δόξασε καί μᾶς χάρισε τήν θέωση. Ὅλα πλέον εἶναι ἁγιασμένα. Ὡς λέγουν οἱ θεοφόροι Πατέρες, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός ἀνεβίβασεν «ἅπαν τό ἀνθρώπινον εἰς τούς οὐρανούς». Ὁ Μ. Ἀθανάσιος λέγει: «Ἄνθρωπος γίνεται Θεός, ἵνα Θεόν τόν Ἀδάμ ἀπεργάσητε». Ἄρχισε ἀπό τό σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ στή γῆ τήν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καί τόν φέρνει τώρα στή δόξα «ἐν τοῖς ἐπουρανίοις». Καί ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης γράφει στόν λόγο του

«Εἰς τήν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου», ὅτι «ὁλοκληρώθηκε πιά τό μυστήριο τοῦ θανάτου καί πραγματοποιήθηκε ἡ νίκη κατά τῶν ἐχθρῶν καί ὑψώθηκε τό ἐναντίον τους τρόπαιο, ὁ σταυρός, καί ἀνέβηκε ψηλά αὐτός πού αἰχμαλώτισε πολλούς αἰχμαλώτους, αὐτός πού ἔδωσε τή ζωή καί τή βασιλεία, αὐτά τά ἀγαθά δῶρα στούς ἀνθρώπους» (ΕΠΕ, τ.11, σ.45). Ὁ δέ Ἱ. Χρυσόστομος ἀναφέρει στήν Α’ ὁμιλία του «Εἰς τήν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ: «Δέ βλέπεις αὐτήν τήν ἀπόσταση ἀνάμεσα στόν οὐρανό καί στή γῆ; Καλύτερα ὅμως ἄς ἀρχίσουμε ἀπό κάτω. Δέ βλέπεις πόση εἶναι ἡ ἀπόσταση ἀπό τόν ἅδη μέχρι τή γῆ; καί ἀπό τή γῆ πάλι μέχρι τόν οὐρανό; καί ἀπό τόν οὐρανό πάλι μέχρι τόν ψηλότερο οὐρανό; καί ἀπό ἐκεῖνον μέχρι τούς ἀγγέλους, τούς ἀρχαγγέλους, τίς οὐράνιες δυνάμεις καί μέχρι σ’ αὐτόν τό θρόνο τοῦ Θεοῦ; Σ’ αὐτήν ὅλη τήν ἀπόσταση καί σ’ αὐτό τό ὕψος ἀνέβασε τό ἀνθρώπινο γένος» (ΕΠΕ, τομ. 36, σ.215).

*

Ἡ Ἀνάληψη, κατ’ ἀκολουθίαν, εἶναι τό ἀποκορύφωμα τῆς λυτρωτικῆς αὐτῆς πορείας πρός πλήρη ἀνακαίνιση καί ἀνάπλαση καί ἀφθαρτοποίηση τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἀπό τήν ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως, ὁ ἄνθρωπος πλέον δέν εἶναι ἁπλός ἕνας κάτοικος τῆς γῆς αὐτῆς. Εἶναι πολίτης τοῦ οὐρανοῦ. Μετέχει τοῦ οὐρανίου πολιτεύματος. Καθίσταται κοινωνός τῆς θεότητος.

Ἡ ἑορτή αὐτή, ἀληθῶς, εἶναι ἔνδοξη καί ὑψηλή. Ὑπερβαίνει τήν ἀνθρώπινη διάνοια. Τῷ ὄντι, ὁ Κύριος, τήν ἀπαρχή τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀνήγαγε στόν ἄναρχο Πατέρα καί ὅλο τό ἀνθρώπινο γένος ἔλαβε τήν χάρι καί τήν πλούσια εὐλογία διά τοῦ ἀναληφθέντος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ εὐχή, λοιπόν, εἶναι: Μακάρι, ὅλοι μας, νά καταστοῦμε ἄξιοι, ὅπως ὑπαντήσουμε «ἐν νεφέλαις» τόν Κύριον καί πάλιν ἐρχόμενον ἀπ’ οὐρανοῦ μετά πασῶν τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων καί ν’ ἀπολαύσουμε τῆς μακαρίας δόξης καί εὐφροσύνης. **ΑΜΗΝ.**